

Zarządzenie nr 5.2026
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu
z dnia 28 maja 2026 r.
w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Krowiarki”

Na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 2 *ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2026 r., poz. 13 i 426.)*, zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustanawia się na okres 5 lat zadania ochronne dla rezerwatu przyrody „Krowiarki” obejmujące:

- 1) identyfikację i ocenę istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz sposoby eliminacji lub ograniczania tych zagrożeń i ich skutków;
- 2) opis sposobów ochrony czynnej ekosystemów, z podaniem rodzaju, rozmiaru i lokalizacji poszczególnych zadań.

§ 2. Opis istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz sposoby eliminacji lub ograniczania tych zagrożeń i ich skutków poprzez ochronę czynną ekosystemów, z podaniem rodzaju, rozmiaru i lokalizacji poszczególnych zadań ochronnych określa załącznik do niniejszego zarządzenia.

§ 3. Obszar rezerwatu objęty jest ochroną ścisłą z wyłączeniem terenu wydzieleni leśnych 297-a, 300-a, 308-nx i 316-a, które objęte są ochroną czynną.

§ 4. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Regionalny Dyrektor
Ochrony Środowiska we Wrocławiu
p.o. Regionalny Konserwator Przyrody
we Wrocławiu

Katarzyna Łapińska
*/podpisano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym/*

Nazwa rezerwatu przyrody	Identyfikacja i ocena istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych	Sposoby eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków	Opis sposobów ochrony czynnej ekosystemów		
			Rodzaj zadania	Rozmiar zadania	Lokalizacja zadania
„Krowiarki” powiat kłodzki gmina Bystrzyca Kłodzka, Kłodzko, RDLP we Wrocławiu/ Nadleśnictwo Bystrzyca Kłodzka	Spadek liczebności populacji obuwika pospolitego <i>Cypripedium calceolus</i> , głównie na skutek deficytu światła w runie i prowadzenia gospodarki leśnej niedostosowanej do wymogów zachowania gatunku, a także przez niszczenie młodych roślin przez zwierzęta.	W buczynach, w obrębie których zlokalizowane są istniejące i/lub historyczne stanowiska gatunku, prowadzić zabiegi mające na celu doświetlenie stanowisk obuwika i wspomaganie rozmnażania i wzrostu roślin oraz ograniczanie presji ze strony roślinożerców.	<i>Ekosystemy leśne i nieleśne.</i>		
			Zapewnienie miejsc do kiełkowania nasion – w odległości do 5 metrów od pędów z torebkami nasiennymi punktowo oczyszczać niewielkie „poletka” (w przybliżeniu prostokąt o bokach 0,5-1 m) z roślin runa i butwiejących liści; rośliny runa (za wyjątkiem ewentualnych gatunków chronionych) należy usunąć ręcznie, a ściogę zgrabić z powierzchni gruntu (bez głębokiego naruszania powierzchni gleby); uzyskaną biomasę usunąć ze stanowiska. Zabieg powinien odbywać się pod nadzorem i w terminie wskazanym przez specjalistę botanika.	0,48 ha – 0,82 ha	Stanowisko na wzniesieniu na wschód od Mielnika - wydz. 316a lub inne stanowiska obuwika potwierdzone w kolejnych latach.
			Usunięcie nalotu i podrostu, głównie jesionu wyniosłego <i>Fraxinus excelsior</i> , buka zwyczajnego <i>Fagus sylvatica</i> oraz klona jawora <i>Acer pseudoplatanus</i> z warstwy runa, ewentualnie z warstwy krzewów, z zachowaniem pozostawionych w ubiegłych latach równomiernie rozmieszczonych kęp. Podrost i nalot należy ścinać jak najbliżej gruntu lub wrywać (małe siewki), a uzyskaną biomasę należy dokładnie zebrać i usunąć ze stanowiska. Nie należy usuwać odnowień jodły. Termin wykonania to okres od listopada do końca marca. Zabieg przeprowadzać raz w roku. W uzasadnionych przypadkach, można odstąpić od zabiegu w danym roku (np. ze względu na słaby przyrost roślinności zielnej, podszytu i podrostu).	0,82 ha	Stanowisko na wzniesieniu na wschód od Mielnika - wydz. 316a, stanowisko na Wapniarce - wydz. 308nx, trzy stanowiska w Masywie Słupca - wydz. 300a i wydz. 297a lub na innych stanowiskach obuwika potwierdzonych w kolejnych latach.
			Sztuczne zapylanie kwitnących osobników obuwika w okresie kwitnienia, tj. maj-czerwiec w celu zwiększenia efektywności zapylania i zawiązywania torebek nasiennych. Raz w tygodniu od połowy sierpnia do połowy września – monitoring stanu dojrzewania torebek nasiennych. Od połowy września do połowy października wysypywanie nasion z torebek. W pierwszym roku ww. działania wykonać pod nadzorem osoby doświadczonej w tego rodzaju działaniach ochronnych. W latach	0,48 ha – 0,82 ha	Stanowisko na wzniesieniu na wschód od Mielnika - wydz. 316a lub inne stanowiska obuwika potwierdzone w kolejnych latach.

Załącznik do Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu
 Nr 5.2026 z dnia 28 maja 2026 r.

			następnych może to być osoba reprezentująca służbę leśną lub służby RDOS, która została przeszkolona w pierwszym roku działań.		
			Grodzenie stanowisk w celu zmniejszenia presji ze strony roślinożerców.	0,48 ha - 0,82 ha	Stanowisko na wzniesieniu na wschód od Mielnika - wydz. 316a lub inne stanowiska obuwika potwierdzone w kolejnych latach
			Konserwacja istniejących grodzień do czasu, aż przestaną pełnić swoją funkcję. Usuwanie zbędnych grodzień, z zabraniem zużytej siatki, a pozostawieniem drewnianych słupków do naturalnego rozpadu.	w ramach bieżących potrzeb	w granicach rezerwatu
		Monitoring populacji obuwika pospolitego	Coroczny monitoring populacji obuwika pospolitego wraz z liczeniem kwitnących okazów gatunku oraz okazów z wykształconymi torebkami nasiennymi na wszystkich stanowiskach monitoringowych.	raz w roku	Stanowisko na wzniesieniu na wschód od Mielnika - wydz. 316a, stanowisko na Wapniarce - wydz. 308nx, trzy stanowiska w Masywie Słupca - wydz. 300a i wydz. 297a lub inne stanowiska obuwika potwierdzone w kolejnych latach.